

zaken toch niet verzekerd, zoodat men hiervoor aangewezen is en blijft op het hooren zoo noodig van deskundigen.

Art. 12. De onbillijkheid, die sommige leden meenen, dat in het artikel is gelegen, bestaat niet, waar immers naar de uitdrukkelijke woorden van het artikel de inkomsten, die op het tijdstip der op wachtgeldstelling reeds werden genoten, buiten beschouwing worden gelaten.

Inderdaad is de bepaling aldus opgezet, dat in redelijkheid daartegen geen bezwaar kan worden gemaakt. Slechts zoooveel de functionarissen zich na hun op wachtgeldstelling inkomsten hebben verzekerd, die overeenkomen met het bedrag, hetwelk zij bij handhaving in hun functie zouden hebben genoten, wordt, en dan nog slechts voorzoolang die toestand duurt, op het wachtgeld een korting toegepast. Doch in die gevallen ontvalt toch ook aan het wachtgeld de redelijke grond.

Bij voortdoring is sinds 1917 in voorkomende gevallen de vraag onder de oogen gezien, of de op wachtgeld gestelde functionarissen voor een vacature bij de rechterlijke macht in aanmerking konden worden gebracht. Juist echter de daarbij opgedane ervaring heeft tot de conclusie geleid, dat men bij de wet van 1 Mei 1917 (*Staatsblad* n°. 358), zich rekenschap gevend van de toekomstige carrière der op wachtgeld gestelden, al te uitsluitend een herplaatsing in de rechterlijke macht voor de aandacht heeft gehad en mitsdien een aanvullende regeling als in het onderhavige ontwerp vervat, door de feiten wordt geëischt.

De Minister van Justitie,

HEEMSKERK.

*De Minister van Arbeid, Handel
en Nijverheid,*

AALBERSE.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit antwoord aan de Vergadering haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld den 8sten Mei 1925.

BLOMJOUS.
VAN DER MAESEN DE SOMBREFF.
WITBERT VAN HOOGLAND.
VAN DEN BERGH.
OSSENDORP.

EINDVERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over het ontwerp van wet tot opdracht aan de ontvangers
der directe belastingen van de invordering van de ver-
mogensbelasting en van de verdedigingsbelastingen I.
(268)

Het onderzoek van dit wetsontwerp in de afdelingen heeft geen aanleiding gegeven tot het maken van opmerkingen.

Aldus vastgesteld den 11den Mei 1925.

JANSSEN.
DOBBELMANN.
DIEPENHORST.
BRIËT.
ANEMA.

EINDVERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over het ontwerp van wet tot herziening in het algemeen
belang van bij erfstelling of legaat gemaakte bedingen
(274)

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

De leden, die tegen het wetsvoorstel bezwaren opperden en als hun meening uitspraken, dat het ontwerp gaat in de richting van het Staatsabsolutisme, moeten niettemin erkennen, dat bij erfstelling en legaat gemaakte bedingen meermalen zijn verouderd en niet meer in allen deele uitvoerbaar. Zij geven tevens toe, dat de Regeering in hare regeling de noodige waarborgen tegen een al teforsch ingrijpen heeft opgenomen. Zij hadden echter tevergeefs gezocht naar een rechtsgrond voor ingrijpen, gelijk het ontwerp mogelijk maakt. Naar aanleiding daarvan merken de ondergeteekenden het volgende op.

Degeen, die een erfstelling of legaat, als bedoeld bij dit ontwerp, heeft gemaakt, heeft de wetenschap of de kunst willen bevorderen. Hij heeft daarbij bepaalde bedingen gemaakt. Die bedingen kunnen zijn van uiteenloopenden aard en berusten op verschillende motieven. Omstandigheden, inzichten en opvattingen ten tijde van de making zullen bij het stellen der bedingen van invloed zijn geweest. De making blijft, doch de omstandigheden, inzichten en opvattingen, welke golden ten tijde van het stellen der bedingen, zijn aan verandering onderhevig. Ware de erflater nog in leven, hij zou daarin een reden hebben kunnen vinden om een aanvankelijk gemaakt beding te wijzigen of te doen vervallen. Men kan zich afvragen of degeen, wien kunst of wetenschap ter harte gaat, niet verstandig doet zich te beperken in het maken van bedingen. Men doet den erflater, die kunst of wetenschap heeft willen dienen, in elk geval geen recht wedervaren door er van uit te gaan, dat hij bij veranderde tijden en gewijzigde omstandigheden niettemin aan een aanvankelijk gemaakt beding zou hebben vastgehouden. Het is veel juistere om er rekening mede te houden, dat de erflater niet blind zou zijn gebleven voor bezwaren, waartoe een door hem gemaakt beding later zou blijken aanleiding te geven. Hierin vindt de strekking van het wetsontwerp haar rechtsgrond.

Inderdaad het wetsontwerp geeft wel vele waarborgen tegen een teforsch ingrijpen. Slechts de bedingen in artikel 1 omschreven zijn aantastbaar. Zelfs die bedingen behouden in elk geval veertig jaar hun kracht. Bij het ingrijpen moet zoo veel mogelijk aansluiting worden gezocht bij de bedoeling van den erflater. Het ontwerp (art. 1) zegt dat met zoovele woorden. Dit alles heeft met Staatsabsolutisme toch wel niets gemeen. Het beding mag door dengeen, die het behoort na te leven, niet zelfstandig worden herzien of geschrapt; slechts de Hooge Raad is daartoe bevoegd en daarna is nog de Koninklijke sanctie vereischt (art. 3).

Het vereischte der rechterlijke tusschenkomst brengt de ondergeteekenden tot hetgeen door eenige leden wordt gezegd naar aanleiding van het testament van L. A. BUMA. Deze leden meenden, dat, indien Gedeputeerde Staten voor duizend gulden jaarlijks niet een letterkundige van erkende bekwaamheden bereid kunnen vinden om het door den erflater gewenschte verslag of overzicht te maken, zij dan maar om de twee of drie jaren twee of drie duizend gulden moeten uitloven voor het hier bedoelde werk. Althans meenen de ondergeteekenden, dat dit de strekking is der gemaakte opmerking. Dat succes dan zou zijn verzekerd, staat geenszins vast. Dit en andere bezwaren zijn echter van secundaire beteekenis. De hoofzaak is, dat het aanbeveling verdient, dat Gedeputeerde Staten niet zelf wijziging brengen in de testamentaire bepalingen, doch dat zulks moet geschieden door den rechter. Welke wijziging wenschelijk is, zal de Hooge Raad hebben te beoordeelen,

Eindverslagen over de wetsontwerpen nos. 274 en 292. — Voorloopig Verlag over wetsontwerp n°. 296.

daarbij mede lettende op de bedoeling van den erflater. Aan de oorspronkelijke bedoeling van den erflater wordt in het Voorloopig Verslag dan ook terecht waarde toegekend. Alle waarborgen tegen een te sterk ingrijpen zijn van belang ook met het oog op toekomstige erfslaters.

Het ontwerp maakt geen onderscheid tusschen makingen van vóór de nieuwe regeling en die, welke daarna mochten worden gedaan. Het zou zeker niet strooken met de inzichten van den erflater, indien het vermaakte werd uitgekeerd aan de (andere) erfgenamen.

Het was den ondergeteekenden aangenaam te vernemen, dat het wetsontwerp door anderen in bescherming werd genomen. Zij hopen, dat leden, die aanvankelijk bezwaren opperden, het goede, dat dit wetsontwerp inhoudt, nog eens zullen willen overwegen.

*De Minister van Onderwijs,
Kunsten en Wetenschappen,*

J. TH. DE VISSER.

*De Minister van Justitie,
HEEMSKERK.*

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit antwoord aan de Vergadering haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld den 23sten April 1925.

SLINGENBERG.
DE JONG.
SLOTEMAKER DE BRUINE.
WESTERDIJK.
DE WIT.

EINDVERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over het ontwerp van wet tot verstrekking van eene leening uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg en het in exploitatie brengen van een tramweg van Velp naar Arnhem. (292)

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

Naar aanleiding van de vraag, of het wel gewenscht kan zijn, dat de Staat in de huidige omstandigheden als geldschietster van de Geldersche Stoomtramweg-Maatschappij gaat optreden, zij het den ondergeteekende veroorloofd er de aandacht op te vestigen, dat, zooals in de Memorie van Toelichting werd uiteengezet, de huidige omstandigheden oorzaak zijn, dat eene gezonde onderneming, die haar bestaande net zonder eenige hulp van den Staat heeft aangelegd, er thans niet in is kunnen slagen het voor uitbreiding van haar bedrijf noodige kapitaal op de geldmarkt te vinden. Indien men derhalve totstandkoming van een nuttig werk als dit niet in de waagschaal wil stellen, zal, nu het mislukken van de door de Handelingen der Staten-Generaal. — 1924—1925. — I.

maatschappij uitgeschreven leening aan andere oorzaken dan aan haar financieelen toestand moet worden toegeschreven, de thans gekozen regeling niet dan toejuicing behooren te verdienen. Van hulp in de tot dusverre gebruikelijke betekenis kan trouwens niet worden gesproken, daar eene thans zelfs boven den rentestand uitgaande rentevergoeding en jaarlijksche aflossing zijn bedongen.

De opmerking, dat tusschen Velp en Arnhem reeds voldoende verkeersmiddelen bestaan, zou doen vermoeden, dat het doel van het voorstel is misverstaan. Van bevordering van eene op zich zelf staande nieuwe verbinding tusschen Velp en Arnhem is immers geen sprake. De nieuwe lijn is niet een op zich zelf staande tramweg, maar bedoelt doortrekking tot Arnhem van den bestaanden tramweg van Isselburg over Dieren naar Velp. Niet alleen wordt aan deze lijn in verband zoowel met het personen- als met het goederenvervoer een geschikter eindpunt verschafd dan het tegenwoordige station te Velp, maar ook haar geheele verkeersgebied in betere verbinding met de hoofdplaats der provincie gebracht, hetgeen in het bijzonder voor het goederenvervoer nuttig zal zijn.

*De Minister van Waterstaat,
G. J. VAN SWAAY.*

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit antwoord aan de Vergadering haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld den 21sten April 1925.

SLINGENBERG.
DE JONG.
SLOTEMAKER DE BRUINE.
WESTERDIJK.
DE WIT.

VOORLOOPIG VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN
RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot
wijziging van de Kieswet, van de Provinciale Wet
en van de Gemeentewet. (296)

Het onderzoek van dit wetsontwerp in de afdelingen heeft aanleiding gegeven tot de navolgende beschouwingen.

§ 1. Verschillende leden gaven uiting aan hunne verwondering over de zonderlinge houding der Regeering bij de behandeling van sommige wetsontwerpen. Werden die op de richtige heffing der belastingen en tot herziening van het Reglement op het beleid der Regeering van Nederlandsch-Indië tijdens de behandeling in de andere Kamer in meer dan gewone mate gewijzigd, dit wetsontwerp bracht in hoofdzaak het tegendeel van hetgeen aanvankelijk werd voorgesteld.

De wenschelijkheid om de strafrechtelijke sanctie op de naleving van den stemplicht uit de Kieswet te doen vervallen, was opgenomen in de considerans, en in de Memorie van Toelichting op blad. 1 werd gezegd: „ter wille van den eerbied voor wettelijke voorschriften, zullen dan ook de bepalingen betreffende strafrechtelijke sanctie op de naleving van den stemplicht uit de Kieswet behooren te vervallen.” Door de openbare behandeling echter is de strafrechtelijke sanctie,